

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutioes Morales

In Quibus Vnivers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

7 De adulterio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Tertio quaeritur, An fornicarius vagus, hoc est, qui frequentissime solet fornicari, sed vage cum pluribus, & non cum aliqua certa, sit absolueudus? Respondeo, eum esse absolueudum, quoties preteritarum fornicationum dolorem habet, & animum cauendi in futurum fornicationes.

De Adulterio.

CAPVT VII.

Primo notandum, Adulterium continere duas contra rectam rationem deformitates, vnam luxuriam, quia est concubitus viri cum femina extra coniugium: alteram iniustitiam, quia est coitus cum femina, quae est vxor alterius. S. Tho. 2. 2. q. 154. ar. 8.

Secundo notandum, Adulterium committi dupliciter. Primo, si coniugatus carnaliter cognoscat solutam feminam, tunc enim est adulterium ex parte viri. Secundo, si solutus cognoscat carnaliter coniugatam, est tantum adulterium ex parte feminae. Tertio, si vir coniugatus accedat ad feminam coniugatam: ea enim adulterium ex parte viri, & feminae, & hoc communiter à Doctores appellatur adulterium duplex: illa vero duo prius appellantur adulteria simplicia. Siue sit *verbo Adulterio, numer. 1.*

Tertio notandum, Coniugem habere duas obligationes ratione coniugij, vnam, qua obligatur reddere debitum coniugale alteri coniugi, alteram, qua obligatur non violare coniugij fidem per concubitus, cum alia à suo coniuge. Ex hinc fit, vt peccata coniugum alia sint contra primam obligationem, alia contra secundam. De illis primis peccatis agitur in *Tractat. de Sacramentis, in materia de Matrimonio*, in praesentia vero agitur de peccatis secundae generis.

Primo quaeritur, An coniugatus carnaliter cognosceus coniugatam, duo adulteria committit? Respondeo, cum per vnum actum iniustitiam, & iniuriam inferre, tum marito vxoris, quam cognoscit, tum suae propriae vxori, cui fidem, & iustitiam non seruat, & ita reum esse duorum adulteriorum: sicut si quis vno ictu, vel ictu sagittae duos homines occideret, aut vno verbo duos homines infamaret, reus esset duplatis iniustitiae, contra duos homines perpetrata.

Secundo quaeritur, An si coniugatus coeât cum coniugata, dicere teneatur in confessione, se coeât cum coniugata, & se etiam esse vxoratum virum, an vero satis sit dicere, se esse coniugatam? Respondeo, oportere eum exprimitere vtrumque, quia duplitem iniustitiam commisit, vt dixi; sicut oportet exprimitere eum, qui occidit duos homines vno ictu, aut qui infamauit duos homines vno verbo: nam licet sit vnus actus, iniustitia tamen est commissa contra duos homines: sicut si vno cursu conculcasses duorum hominum sata, vel segetes, faceres contra ius duorum.

Tertio quaeritur, An coitus cum femina, quae est alteri nupta per matrimonium ratum nondum consummatum, sit vere, & proprie adulterium? Respondeo, esse vere & proprie adulterium, quia est cum vxore alterius. Item mortuus per coniugium ratum non consummatum, vere acquirit ius in corpus vxoris, ergo adulter est, qui rem habet cum coniugata per matrimonium ratum etiam non consummatum.

Quarto quaeritur, An sit adulterium, si quis coeât cum femina, quae est alteri desponsata, solum per verba futuri temporis? De hoc dubo dixi *suprà, §. cap. 1.*

Quinto quaeritur, An sit adulterium, si quis cognoscat carnaliter viduam intra annum, aut conuictum tempus luctus? Hanc quaestionem inferius distinam.

Sexto quaeritur, An adulterium sit grauius incestu? Respondeo, incestum esse peccatum grauius adulterio, vt aperte dicitur *32. q. 7. c. Adulterij malum*. Sic S. Thomas 2.

2. q. 154. ar. 12. Et sic communis opinio, Angel. Tabien. Sed notandum, eum dicitur incestus grauior adulterio, intelligi secundum se, & ex obiecti natura, ad quod sufficit, vt multi incestus sint grauiores adulterio, qualis est, si quis coeât cum matre, aut cum sorore: non requiritur, vt omnis in vniuersum incestus sit grauior in individuo adulterio. Non enim puto, incestum omnem, qui solum iure positivo humano inducitur, esse crimen grauius adulterio, licet incestus in cognatione carnali contra ius naturale commissus, sit grauior adulterio: verbi gratia, incestus cum matre, cum sorore, cum foetu, cum nuru, cum nouerca, cum priuigna, est grauior adulterio. Sic etiam intelligit Angelus in *verb. Luxuria, numer. 3.*

Septimo quaeritur, An si coniugatus coeât sodomiticè cum masculo, aut cum alia femina contra naturam extra vis ordinatum, committat duo peccata, specie distincta, vnum sodomiam, alterum contra ius, & obligationem matrimonij debitam vxori suae? De hoc dicam *inferius, cap. 10.*

De Penis Adulterij.

CAPVT VIII.

Primo notandum, Vxor adultera amittit dotem, quae ob adulterium, sententia Iudicis Ecclesiastici de diuortio secuta, adiudicatur marito accusanti eam de adulterio. *cap. Plerumque, de Donat. inter virum & vxor.* Item amittit arthas, & donationem propter nuptias. Communis opinio: Couar. in *Episto. in 4. part. 2. cap. 7. §. 6. numer. 1. & 7.* Sed difficultas est, an amittat paraphernalia. Couarr. *ibi, numer. 2.* ait esse communem opinionem, quod haec bona etiam amittat. Sed oppositum sentiunt Abbas, & Praepositus, quos ibidem citat, & hanc opinionem sequitur Siluest. *verb. Adulterium, quest. 6.* Item vbi bona durante matrimonio acquisita sunt communia inter virum, & vxorem, vt sunt in Hispania, amittit partem sibi debitam, vt ait Couar. *l. co. citato, numer. 2.* Sed est difficultas, an solum amittat illa ob adulterium, an vero etiam ob amplexus, vel oscula impudica. Couar. *vbi supra* ait quod amittat, alij negant. Conuenit tamen inter omnes, quod vxor amittat ob amplexus, vel oscula impudica legatum sibi relictum à viro ea conditione, si pudice, & honeste vixerit. Couar. *vbi supra, eod. nu. 2.* ex Baldo.

Secundo notandum, Si maritus possit fornicetur, posse vxorem agere contra maritum, & ad totum coniugalis consortium, & ad dotis restitutionem, Couarruias *vbi supra, numer. 6.* Item vxor adultera, si viro suo reconcilietur, omnia recuperat, *cap. Plerumque, de Donat. inter virum, & vxorem.*

Tertio notandum, Vxorem adulteram non posse accusari ab haeredibus mariti ad amissionem dotis, si adulterum viuente marito commulsum, fuit illi notum. Couar. *n. 8. vbi supra.* Si tamen non fuit marito notum, potest accusari ab eisdem haeredibus. Couar. *vbi supra, nu. 9.*

Quarto notandum, quod adulter ob adulterium amittit ius petendi debitum coniugale hoc sensu, quod ei petenti non tenetur alter coitus reddere. De hoc dicam in *Tract. de Sacram. in materia de Matrim.*

Quinto notandum, quod adulter per sententiam Iudicis priuari potest cohabitatione cum altero coniuge, quae pena dicitur diuortium, & hanc penam, & sententiam solus Iudex Ecclesiasticus ferre potest. Ita communis opinio, teste Couar. *numer. 8. vbi supra.* Sed nos agemus de ea pena in Sacramento Matrimonij.

Sexto notandum: Iure Pandectarum non erat pena mortis constituta contra adulteros, nec pena deportationis, nec damnationis ad bestias, aut metalla. Couarruias *numer. 10. vbi supra*, licet Iulius Clarus *lib. 5. Sententiarum receptarum, §. Adulterium, numer. 7.* dicat esse sententiam communem, quod iure Pandectarum erat pena deportationis contra adulterum, & citat ad id Auctores. Sed Iure Codicis pena capitis inflictæ est. *l. Quamuis. 1. c. ad legem.*